

ХИМИКОТЕХНОЛОГИЧЕН И МЕТАЛУРГИЧЕН УНИВЕРСИТЕТ

Утвърждавам, (п)
проф. д-р инж. Сеня Терзиева-Желязкова
Ректор

ПРАВИЛНИК
за определяне на нормативната и допълнителна учебна
заетост на академичния състав

София, 2023

ПРАВИЛНИК
за определяне на нормативната и допълнителна учебна заетост
на академичния състав

Чл. 1. Този правилник определя реда за планиране, възлагане и отчитане на учебната заетост на академичния състав на ХТМУ, както и нормативите за аудиторна и извънаудиторна заетост в университета.

Раздел I

Планиране, възлагане и отчитане на учебната заетост

Чл. 2. Учебната заетост се планира и възлага в началото на всеки семестър въз основа на хорариума на учебните дисциплини по утвърдените учебни планове, броя на потоците, на учебните групи и на студентите в групите и се отчита в края на съответния семестър по реално проведените часове.

Чл. 3. (1) Прогнозното разпределение на учебната заетост между преподавателите в катедрата се извършва от нейния ръководител преди началото на всеки семестър. Разпределението се обсъжда и приема на катедрен съвет.

(2) Прогнозната аудиторна заетост по ал. 1 се представя в „Учебен отдел“ в срок до 30 работни дни след началото на семестъра за ОКС „Бакалавър“, след което се утвърждава със заповед на Ректора и се вписва в информационната база данни на НАЦИД под контрола на Деканите на съответните факултети.

(3) В края на семестъра всеки преподавател изготвя индивидуален семестриален отчет за реално изпълнената учебна заетост. Отчетът се подписва от преподавателя, отговорника по учебна работа към катедрата, ръководителя на катедрата и декана на факултета, който след одобрение от Зам.-Ректора по Учебна дейност, организира процеса по вписване на данните в информационната база на НАЦИД. Отчетите на отделните факултети се предават на Зам.-Ректора по Учебна дейност за изготвяне на обобщени сведения за реално изпълнените часове на щатните преподаватели по семестри и годишно за удостоверяване на изпълнението на норматива, което е основание за определяне на размера на работната заплата.

Раздел II

Нормативи за учебна заетост

Чл. 4. Учебната заетост се изразява количествено с мерната единица “един академичен час упражнения”. Времетраенето на академичния час е 45 минути.

Чл. 5. Максималната дневна учебна заетост на преподавателите със студенти в редовна форма на обучение до 8 учебни часа занятия, а за задочни студенти до 10 учебни часа, превърнати в упражнения. Един учебен час е с продължителност 45 минути. Изключения се допускат с разрешение на Ректора.

Чл. 6. (1) Нормативите за годишна учебна заетост на академичния състав се определят с решение на Академичния съвет (АС) на университета. При определянето им се отчитат заеманата академична и ръководна длъжност и спецификата на обучение.

(2) Нормативите за обща годишна учебна заетост, приведени към часове упражнения, са:

1. 320 часа за хабилитирани преподаватели без тези по физическо възпитание и спорт;

2. 460 часа за хабилитирани преподаватели по физическо възпитание и спорт;
3. 350 часа за нехабилитирани преподаватели, включително преподаватели и старши преподаватели по чужд език;
4. 500 часа за преподаватели и старши преподаватели по физическо възпитание и спорт.

(3) Най-малко 300 часа от общата годишна нормативна заетост на преподавателите трябва да бъде реализирана от аудиторни занятия;

(4) Преподавателите, заемащи ръководна длъжности в университета, имат право на редукция на учебната заетост както следва:

1. ректор – 50%;
2. заместник-ректор – 40%
3. декан, заместник-декан и началник на учебен отдел (в случай, че същият е от академичния състав на университета) - 30% ;
4. ръководител на катедра - 25%.
5. директор на Център за чуждоезиково обучение – 20%

Чл. 7. (1) Общата годишна нормативна заетост е съставена от аудиторна и извънаудиторна учебна заетост.

(2) В аудиторната заетост се включват часовете от лекции, семинарни и лабораторни упражнения, курсова научноизследователска работа (КНИР), курсови проекти, работа с дипломанти. Часовете, приведени към упражнения, се отчитат както следва:

1. за един час лекции – 2 часа упражнения;
2. за един час лекции на чужд език - 3 часа упражнения;
3. за един час семинарни/лабораторни упражнения – 1 час упражнения;
4. за един час семинари/лабораторни упражнения на чужд език – 1,5 часа упражнения;
5. за КНИР (магистри) - 10% от часовете по учебен план за всеки студент - 9 часа, но не повече от 45 часа упражнения за академична година;
6. за курсов проект (бакалаври) - 20% от часовете по учебен план за всеки студент - 6 часа, но не повече от посочения в учебния план хорариум за курсовия проект;
7. за специализиращи дисциплини с проект - 1 час упражнения се приравняват на 1.5 часа упражнение;
8. За ръководство на дипломна работа до 80 часа годишно, от които до 50% за аудиторна заетост, включваща лабораторна, изследователска, експериментална работа и други образователни и научноизследователски дейности и до 50% за извънаудиторна дейност;
  - за ръководство на дипломна работа за ОКС „бакалавър” – по 10 часа на студент;
  - за ръководство на дипломна работа за ОКС „магистър” – по 20 часа на студент.

9. В ОКС „Магистър“ за един час проектно базирано обучение или работа по индивидуални задания, заложи като лекции в учебния план, структурирано с ясни правила за разработване, валидиране и оценяване – 2 часа упражнения

(3) Извънаудиторна заетост обхваща участието в семестриални изпити, ръководство на производствена практика, на редовни и задочни докторанти и на студенти от даде-на специалност в I курс (курсови ръководители), ръководство на отбори за участие

в спортни състезания и в олимпиади, научни публикации в издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация с участието на студенти/ докторанти. Часовете, приведени в упражнения, се отчитат както следва:

1. за провеждане на (или участие в) семестриален изпит – по 0,3 часа на изпитан студент, независимо от броя на явяванията му, като при провеждане на изпита в присъствие на асистент лекторът отчита 0,2 часа, а асистентът - 0,1 час;

2. за ръководство на производствена практика на студентска група (един ръководител) – по 4 часа дневно;

3. за ръководство на производствена практика на студентска група (от двама ръководители) – по 2 часа дневно на всеки;

4. за ръководство на индивидуална производствена практика – по 2 часа за всеки студент;

5. за участие в държавна изпитна комисия за присъждане на ОКС „бакалавър” и „магистър” – по 0,5 часа за всеки изпитан студент;

8. за ръководство на редовен докторант – по 40 часа на докторант, но не повече от 80 часа годишно;

9. за ръководство на редовен докторант от чужбина – по 60 часа на докторант, но не повече от 120 часа годишно;

10. за ръководство на задочен докторант – по 20 часа на докторант, но не повече от 60 часа годишно;

11. за докторанти на самостоятелна подготовка или за платени докторантури не повече от 10 часа годишно.

12. за провеждане (самостоятелно или в комисия) на докторантски изпит – по 1 час на изпитан докторант;

13. за дейности като курсов ръководител на студенти от дадена специалност в първи курс – по 20 часа годишно;

14. за рецензиране на дипломна работа - 0,5 часа;

15. За всяка отпечатана научна публикация в списание с импакт фактор и импакт ранг се отчитат 15 часа (представя се в отчета за учебна дейност при изпълнение на норматива и при съвместна работа с докторант и/или студент), но не повече от 45 часа.

16. за подготовка на отбор на университета по съответен вид спорт – 100 часа годишно;

17. за подготовка на спортен отбор на университета, който участва в състезания – 120 часа годишно;

18. за подготовка на отбор на университета за участие в състезание по дадено професионално направление – 40 часа годишно;

19. за провеждане на занятия с ученици – не повече от 20 часа годишно.

Чл. 8. (1) Лекциите се провеждат в потоци, а упражненията – в лабораторни или семинарни групи. Лекционните потоци, както и семинарните и лабораторни групи включват студенти от една или няколко специалности. Броят на студентите в учебен поток, в семинарна и в лабораторна група се определя с решение на АС.

(2) Потокът обхваща всички студенти, които изучават дадена дисциплина по една и съща учебна програма или по програми, които се припокриват над 80%, независимо от курса и специалността.

(3) За бакалавърската степен на обучение максималният брой в един поток е 180

студенти. За изборните дисциплини, които са общи за университета, от хуманитарния изборен блок, минималният брой студенти в един поток е 30.

(4) Лабораторната група е основна единица за отчитане на учебната работа. Минималният брой студенти в една лабораторна група е 7, а максималният – 14. Групите за обучение по чужд език се съставят от 14 до 18 студенти, а тези по физическо възпитание и спорт – от 16 до 22 студенти.

(5) Две лабораторни групи образуват една семинарна. Минималният брой студенти в една семинарна група е 14, а максималният – 28.

(7) В магистърската степен по фундаментални дисциплини, поток се формира от 10 студенти;

(8) За докторантите по широкопрофилни дисциплини поток се формира до 14 човека, а за специализиращите дисциплини до 7.

Чл.9. (1) Пълна учебна заетост по дадена учебна дисциплина се отчита при наличие на определения от АС минимален брой студенти в групата (поток). При помалобройна група (поток) часовете се коригират чрез коефициент на редукция съобразно с приетия от АС минимален брой студенти в групата (поток). Коефициентът на редукция се изчислява по формулата:

коефициент на редукция = реален брой студенти/минимален брой студенти по норматив (7 души).

(2) Когато в една група за ОКС „магистър“ има по-малко от 3 студента, формата на обучение се приема за индивидуална. Отчитането на занятията в тези случаи се коригира чрез коефициент на редукция - 0.3.

(3) Чуждестранните студенти приети по програма Еразъм се включват в групи на чуждоезичните специалности, когато това е възможно, като за тях преподавателят не получава индивидуално заплащане. При липса на такива групи, обучението се провежда в маломерни групи и при спазване разпоредбите на ал.1 на същия член както и правилата на чл.7, ал.2 за провеждане на обучение на чужд език. При индивидуално обучение на Еразъм студенти - също се прилага ал.1 на същия член. Преподавателят, водил това обучение отбелязва в натоварването си име на студента, дисциплина по която е водил обучението, държава от която е студента и езика на който е проведено обучението.

Чл. 10. (1) При неизпълнение на норматива за обща годишна учебна заетост по чл. 6, заплатата на преподавателя се редуцира процентно на неизпълнението. Ако тази заетост е по-малка от 120 часа годишно, преподавателят задължително излиза в неплатен отпуск.

(2) Ако средната годишна аудиторна заетост на преподавателите в определена катедра е под 300 часа, се търси възможност от Ръководителя на съответната катедра за попълване на заетостта до нормативната, чрез поемане на часове в други катедри на университета, където академичният състав има свръх натоварване. В случай, че подобна

алтернатива не бъде намерена Ректорът може да предложи на АС да утвърди намаляване щата на тази катедра.

Чл. 11. При продължително отсъствие на преподавател по болест в учебно време, нормативът за годишна учебна заетост на преподавателя се намалява с 1/11 за всеки месец отсъствие.

Чл. 12. Преподавателите, които участват в обучението на магистри срещу заплащане, включват реализираните часове към общата си годишна учебна заетост, като не получават допълнително възнаграждение за това. Отчисления от внесените такси се полагат на обучаващите катедри след подаване на доклад с приложена към него план-сметка от Ръководителя на съответната администрираща катедра.

Чл. 13. (1) Катедреният съвет чрез Ръководителя на катедра прави предложение до ФС за възлагане на аудиторни занятия на хонорар само, ако всички преподаватели от катедрата на основен (безсрочен или срочен) трудов договор, както и преподаватели от университета с необходимата компетност в областта на съответната дисциплина, имат осигурена пълна годишна учебна заетост.

(2) Възлагането на аудиторни занятия на хонорар се предлага от КС чрез Ръководителя на катедра и се утвърждава от съответния Факултетен съвет.

(3) С хоноруваните преподаватели се сключват граждански договори с размер на заплащане, определен от АС. Отчитането на дейността след приключване на договора се извършва по индивидуален отчет подписан от преподавателя, ръководителя на катедрата и декана и се предават на Зам.-ректора по учебни дейности.

Раздел III

Допълнителни, преходни и заключителни разпоредби

§ 1. Длъжностите на научно-преподавателския състав са:

1. за хабилитирани преподаватели – доцент и професор;
2. за нехабилитирани преподаватели – асистент и главен асистент.

§ 2. Длъжностите на нехабилитираните лица, на които се възлага само преподавателска дейност за неспециалисти по езиково обучение и спорт, са преподавател и старши преподавател. Тези длъжности се заемат със срочни или трудови договори за неопределно време.

§ 3. Длъжностите по § 1 с изключение на длъжността „асистент“, случаите на удължаване по параграф 11 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗВО, както и трудовите договори с гост-преподаватели, се заемат с трудов договор за неопределно време

§ 4. Учебната заетост на академичния състав назначен в ЦНИЛ се определя допълнително в зависимост от ангажираността им към дейностите в ЦНИЛ по предложение на ръководителя на ЦНИЛ и съгласуване със съответните ръководители на катедри към които е предвиденото учебно натоварване

§ 5. Този правилник е приет на АС, състоял се на 25.04.2001 г. и е изменен и допълнен с решения на АС от 26. 01. 2005 г., 20. 02. 2008 г., 19. 03. 2008 г., 22. 10. 2008 г., 25. 03.2009 г., 14. 10. 2009 г., 21. 03. 2012 г., 20.04.2016г., 20.01.2021 г., 28.07.2021 г., 28.09.2023 г., 08.05.2024 г. и 20.05.2026 г.

§ 6. Измененията и допълненията към правилника влизат в сила от датата на приемането им.